

KRIGSHISTORISK TIDSSKRIFT

UDGIVET AF DET MILITÆRE LÆSESELSKAB RENDSBORG

SÆRNUMMER

JUNI 2007

43. ÅRG.

Boganmeldelse

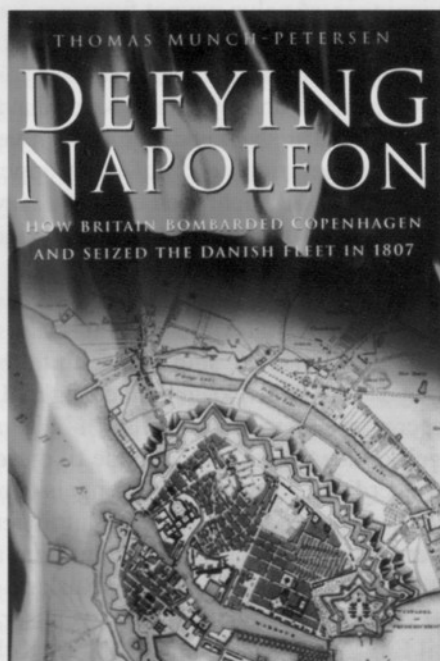
Defying Napoleon. How Britain Bombarded Copenhagen and Seized the Danish Fleet in 1807

Af fuldmægtig, cand.phil. Henrik Saxtorph

Københavns Bombardement har en særlig plads i dansk historie – også selv om bombardementet i 1807 ofte sammenblandes med Slaget på Rheden i 1801, og det er begrænset, hvor meget der er skrevet om dette ødelæggende angreb. Nederlag er jo aldrig morsomme at beskæftige sig med. Modsat kunne man forvente, at bombardementet var omtalt i engelsk historie – englænderne sejrede jo fuldstændigt. Men med enkelte væsentlige undtagelser i den engelske historielitteratur har angrebet på København været ignoreret, som det terrorangreb, det netop var. Sejre kan være for pinlige til at blive omtalt.

Men nu har Munch-Petersen skrevet bogen om Københavns Bombardement, den første samlede fremstilling i engelsk historielitteratur. Forfatteren er Senior Lecturer i Scandinavisk Historie på UCL, University College London – og han læser dansk pga. sin familiebaggrund.

Bogen er inddelt i 11 kapitler med et noteapparat bag i bogen, hvor der også er en bibliografi med oplysninger om kildematerialet samt et index. Bibliografien omfatter såvel engelsk som dansk materiale samt en del fotos af malerier af især de engelske officerer og sø- og landkort. Det skal lige nævnes, at landkort nr. 4 "Southern Jutland and the Danish islands in 1807" ganske vist viser grænserne til Slesvig og Holsten korrekt. Da de imidlertid er tegnet på samme måde som grænserne til Mecklenburg og Svensk Pommeren, så kunne det have været en hjælp for læsere uden specifik historisk viden om Danmark, hvis her-tugdømmernes grænser var tegnet med en anden grafik. Den danske regering opholdt sig jo netop i Holsten (Kiel) i tiden for det engelske angreb uden af den grund at være uden for Danmark.

Indexet er opbygget ved, at man både kan slå personer og begivenheder op. Et opslag på den kommanderende engelske admiral Gambier giver flere henvisninger, så selve navnet fungerer som en form for overskrift for de anførte opslag; et opslag er fx caution, altså udvise forsigtighed.

Forfatteren lægger ud med i sit forord at proklamere, at en god historie kræver ingen undskyldning. Københavns Bombardement (som på engelsk kaldes "The British Expedition") er en vellykket, hurtig, skånselsløs og effektiv militær operation udført af landtropper og flåde i fællesskab med et grufuldt terrorbombardement mod en større europæisk hovedstad i et neutralt land som resultat. Og netop derfor skal historien om det engelske angreb om end ikke undskyldes så i hvert fald forklares.

Og det gør forfatteren overbevisende, idet fremstillingen tager sit udgangspunkt i freds aftalen mellem Napoleons Frankrig og Zar Alexanders Rusland i juni 1807; en aftale som måske omfattede hemmelige aftaler om inddragelse af den danske flåde i krigen mod England. (Munch-Petersen har i sin artikel "The secret intelligence from Tilsit" i "*Historisk Tidsskrift*" både navngivet den engelske udenrigsministers kilde til disse hemmelige efterretninger og vurderet troværdigheden heraf). Den engelske regerings beslutningsproces gennemgås klart, hvor det ses, at selve beslutningen om angrebet på København tages, før den engelske udenrigsminister erfarer, at der også skulle være truffet hemmelige aftaler mellem Frankrig og Rusland om den danske flåde; men beslutningen skyldes alligevel politiske overvejelser om Ruslands fremtidige rolle i forhold til England. Og på den måde bliver Københavns Bombardement til en brik i et større udenrigspolitisk spil. Derfor tager "Defying Napoleon" sin begyndelse ved Friedland nær den russiske grænse, hvor Frankrig besejrer Rusland, og den er således i fortsættelse af den ovenfor nævnte engelske litteratur, nemlig John Holland Rose's artikler fra sidste århundredeskift og A.N. Ryans artikel fra midten af sidste århundrede.

De sidste tre kapitler eller ca. 1/4 af bogen handler om selve angrebet, som gennemgås kronologisk. Bogen afsluttes med tiden efter freds aftalen og udleveringen af flåden, samt nogle mere principielle overvejelser om den sammenhæng Københavns Bombardement skal placeres i.

Og det er her, at vi får noget at vide om opslagsordet "caution". Både Gambier og den engelske hærsoverstkommanderende, generallieutenant Cathcart, var særlig opmærksomme på den danske kanonbådsflotille under kommandør Bille. Flotillen blev ledet aggressivt og med plads til nytænkning ("enterprising"), som gjorde den til en modstander, man måtte tage særlige forberedelser for at imødegå, nemlig oprettelsen af en "squadron" under ledelse af captain Puget (side 177).

Både på smudsomslagets bagside og i forordet sammenlignes det engelske angreb på København med angrebet på Irak i 2003 med den tilføjelse, at

læserne formentlig vil danne sig deres egen mening om berettigelsen af angrebet på København – ”just as they have done over the invasion of Iraq”. Thomas Munch-Petersens sidste sætning i ”Defying Napoleon” lyder ”Understanding is not the same as endorsement” [At forstå er ikke det samme som at bifalde]. Og dermed sætter forfatteren det engelske angreb på det neutrale Danmark i 1807 ind i en nutidig politisk sammenhæng.

Thomas Munch-Petersen: *Defying Napoleon. How Britain Bombarded Copenhagen and Seized the Danish Fleet in 1807*, Sutton Publishing limited, Gloucestershire 2007. ISBN (Hardback) 978-0-7509-4279-9.

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Kronologisk overblik	5
Københavns befæstning og landskab i 1807..... <i>Af Ole L. Frantzen</i>	7
De fem udfald fra København i 1807 – en oversigt..... <i>Af Sten Krarup</i>	16
Kanonerne på Københavns volde i 1807	23
<i>Af Ole L. Frantzen</i>	
Det britiske belejringsartilleri om København 1807 - og ”Bomben” i Livgardens Kaserne .. <i>Af Jesper Gram-Andersen</i>	38
Admiral Gambiers vurdering af Københavns Søforsvar i 1807 og Englands anvendelse af den danske flåde	53
<i>Af Henrik Saxtorph</i>	
Historikerne og det engelske angreb 1807	58
<i>Af Sten Krarup</i>	
Hospitalsberedskab og lægelig behandling under belejringen i 1807	70
<i>Af Hans-Michael Jelsdorf</i>	
Om C.W. Eckersbergs billeder af Københavns bombardement 1807.....	81
<i>Af Villads Villadsen</i>	
Bog anmeldelse: Thomas Munch-Petersen.....	93
<i>”Defying Napoleon. How Britain Bombarded Copenhagen and Seized the Danish Fleet in 1807” af Henrik Saxtorph</i>	